

Чечетова-Терашвілі Т. М.

*к. е. н., доцент, докторант, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку
НАН України, Україна*

ТЕРМІНОЛОГІЧНА СУТНІСТЬ ТА РІВНІ ДЕРЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Анотація. Деретулювання є одним із пріоритетних напрямів реформування державного управління економікою країни, що пожвавлює її соціально-економічний розвиток. У статті досліджено підходи до визначення термінологічної сутності поняття «деретулювання» з виокремленням об'єктів даного процесу. В якості об'єктів деретулювання можуть виступати: економічні відносини, ринкові відносини, різні сфери суспільних відносин, підприємницька діяльність тощо. Аналіз категоріального апарату деретулювання дозволив виявити взаємопов'язаність та співвідношення понять деретулювання, лібералізація, децентралізація, приватизація та дебіюрократизація. Визначено рівні деретулювання: мікрорівень, що передбачає зменшення ступеня втручання держави у підприємницьку діяльність; мезорівень - пов'язаний з наданням більших свобод регіональним органам влади, а також зменшення втручання держави на галузевому рівні; макрорівень, що передбачає зменшення присутності держави у таких сферах, як податкова, соціальна, бюджетна та ін.

Ключові слова: деретулювання економіки, об'єкти деретулювання, рівні, лібералізація, децентралізація, біюрократизація, приватизація.

Формул: 0; рис.: 2, табл.: 1, бібл.: 21

Chechetova-Terashvily T. M.

*PhD in Economics, Docent, Candidate on Doctor Degree, Research Center of Industrial
Problems of Development of National Academy of Sciences of Ukraine, Ukraine*

TERMINOLOGICAL ESSENCE AND LEVELS OF ECONOMY'S DEREGULATION

Abstract. Deregulation is one of the priority areas of public administration reform the country's economy, revitalizes its socio-economic development. The article explores approaches to the definition of terminology essence of the concept "deregulation" with the release of objects of this process. As objects of deregulation may be: economic relations, market relations, and various areas of public relations, entrepreneurship, etc. Analysis of categorical apparatus deregulation allowed to identify the relationship and value concepts deregulation, liberalization, decentralization, privatization and de-bureaucratization. Levels of deregulation: a micro-level, providing reduction in the degree of state intervention in business activities; meso-level - associated with the provision of greater freedoms regional authorities, as well as a reduction of state intervention at the sectoral level; macro-level, focused on reducing the state's presence in areas such as tax, social, fiscal, etc.

Keywords: deregulation of the economy, deregulation objects, levels, liberalization, decentralization, bureaucratization, privatization.

Formulas: 0; fig.: 2, tabl.: 1, bibl.: 21

JEL Classification: G 18, G 38, H 50, L 51.

Чечетова-Терашвили Т. М.

*к. э. н., доцент, докторант Научно-исследовательского центра индустриальных
проблем развития НАН Украины, Украина*

ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ И УРОВНИ ДЕРЕГУЛИРОВАНИЯ ЭКОНОМИКИ

Аннотация. Деретулирование является одним из пріоритетных направлений реформирования государственного управления экономикой страны, стимулирует ее социально-экономическое развитие. В статье исследованы подходы к определению терминологической сущности понятия «деретулирование» с выделением объектов данного процесса. В качестве объектов деретулирования могут выступать: экономические отношения, рыночные отношения,

различные сферы общественных отношений, предпринимательская деятельность и т.п. Анализ категориального аппарата дерегулирования позволил выявить взаимосвязь и соотношение понятий дерегулирование, либерализация, децентрализация, приватизация и дебиюрократизация. Определены уровни дерегулирования: микроуровень, предусматривающий уменьшение степени вмешательства государства в предпринимательскую деятельность; мезоуровень - связан с предоставлением больших свобод региональным органам власти, а также уменьшение вмешательства государства на отраслевом уровне; макроуровень, предусматривающий уменьшение присутствия государства в таких сферах, как налоговая, социальная, бюджетная и др.

Ключевые слова: дерегулирование экономики, объекты дерегулирования, уровни, либерализация, децентрализация, бюрократизация, приватизация.

Формул: 0; рис.: 2, табл.: 1, библи.: 21

Вступ. Розвиток національної економіки та суспільства в цілому, подолання соціально-економічних труднощів потребує вирішення проблем державного регулювання економічних відносин. В умовах глобалізації, соціальної орієнтації, прагнення України до європейської інтеграції значно зростає актуальність дослідження питань державного регулювання та дерегулювання економіки. Сучасний стан економічного розвитку економіки України характеризується низкою невирішених проблем у забезпеченні стійкого соціально-економічного зростання, серед причин яких слід виділити надмірну зарегульованість економіки.

На сьогодні в наукових, політичних та бізнес кругах ведуться дискусії стосовно негативного впливу дерегулювання на стабільність економіки та, навпаки, існують позиції економістів, що підтримують послаблення державного втручання в економічні процеси й вважають основною причиною кризової ситуації в економіці України проблему надмірного втручання держави в економічні процеси. Це обумовлює потребу подальшого дослідження сутності, доцільності застосування та результативності дерегуляційних процесів.

Аналіз досліджень та постановка завдання. Дослідження процесів дерегулювання економіки знайшли відображення в працях таких вітчизняних та закордонних вчених-економістів як: Г. Башнянін, С. Білинська-Слотило, Г. Білоус, К. Бренінг-Кауфманн, А. Булатов, О. Верховод А. Вишенський, Є. Губін, С. Григорук, С. Жаворонков, Є. Крузе, К. Коронік, Є. Кубко, А. Кураташвілі, Ю. Кюлінг, А. Лінхард, С. Лихолат, В. Мау, Л. Мінін, Т. Пфістерер, О. Сергійко, Г. Смолин та ін. Однак, незважаючи на значну практичну цінність та реалізацію дерегуляційних заходів, теоретичні та методологічні аспекти дерегулювання залишаються недостатньо вивченими. Дана проблема гальмує розвиток теоретичних основ спеціальної дерегуляційної теорії та знижує ефективність цих процесів у практичній площині.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз та удосконалення категоріального апарату дерегулювання економіки, уточнення його економічної сутності та обґрунтування напрямів й рівнів дерегуляційних заходів.

Результати дослідження. Розглядаючи економічну сутність дерегулювання слід відмітити, що воно є одним із пріоритетних напрямів реформування державного управління економікою країни, сукупність заходів, спрямованих на зменшення втручання державних органів у різні сфери суспільних відносин [1].

Задля соціально-економічного розвитку держава має варіювати ступінь регулювання в залежності від низки факторів, які визначають ефективність державного впливу на різні сфери, що може проявлятися як у державній політиці регулювання, так і у державній політиці дерегулювання. Отже особливістю даного дослідження є підхід до розгляду державного регулювання і дерегулювання економіки як специфічного прояву

одного процесу – створення умов для стійкого і динамічного соціально-економічного розвитку країни. Різниця у цих поняттях, на думку автора, полягає у різному ступені державного впливу, який досягає максимуму при жорсткій політиці державного регулювання та мінімізується через реалізацію заходів з дерегулювання економіки.

В Указі Президента України «Про деякі заходи дерегулювання підприємницької діяльності» від 23.07.1998 р. № 817/98 [2] визначено, що дерегулювання за змістом є в діалектичному взаємозв'язку з державним регулюванням і засобом реального та мобільного забезпечення потреб вимог ринку. Таким чином, з його прийняттям розпочався процес дерегулювання державного впливу на економіку України.

Дослідженню процесів присвячено багато наукових робіт. Економічні школи та науковці наводили в своїх працях різні тлумачення даного поняття. Деякі підходи до визначення терміну «дерегулювання» наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Визначення поняття «дерегулювання»

Автор, джерело	Сутність поняття «дерегулювання»
1	2
Великий економічний словник [3]	процес зняття або скорочення встановлених державою адміністративно-правових норм і приписів щодо економічної діяльності
Економіка. Тлумачний словник [4]	припинення або ослаблення державного регулювання економічної діяльності
Елементарні початки загальної теорії права [5]	- створення передумов (у всякому разі, державно-правових) для безумовного усунення бюрократичних перепон економічної ініціативи. Проблема дерегулювання пов'язана з мірою присутності держави у сфері економіки і вживаними їм методами впливу на цю найважливішу сферу життєдіяльності сучасного суспільства - діяльність держави, спрямована на усунення (повне або часткове) юридичної регламентації певних сфер життєдіяльності людей
Вільна економічна енциклопедія [6]	(від лат. regula - правило; англ. deregulation) - скасування або скорочення державного регулювання у певній сфері суспільних відносин. Як правило, означає зменшення державного контролю над тим, як ведеться бізнес в тій чи іншій області
Г.І. Башнянін [7]	процес повного або часткового зниження рівня регуляції тією чи іншою мірою регульованих систем, а її метою є підвищення ефективності функціонування цих систем.
Economics [8]	процес зменшення негативного впливу державного законодавства на конкретний ринок
Dictionary of Banking Terms [9]	зменшення державного регулювання з метою забезпечення більшої свободи ринків, для покращення ефективності їх функціонування
Eurofound [10]	стратегія, спрямована на усунення інституту регулювання ринку праці та зниження до мінімуму правового втручання у відносини між роботодавцем та робітником

1	2
Green planet ethics [11]	видалення або спрощення будь-яким урядом правил і норм, які обмежують нормальну роботу ринкових сил
С. Жаворонков, В. May [12]	усунення зайвих бар'єрів, встановлених державою на шляху розвитку вільного підприємництва. Йдеться про бар'єри, які не дають того позитивного результату, на який вони були розраховані, або дають не виправдано низькі результати
С. Лихолат, С. Білинська-Слотило [13]	скасування державної регламентації підприємницької діяльності, яке стосується, насамперед, адміністративно-правового регулювання
Л. Мінін, Г. Білоус [14]	сукупність заходів, спрямованих на зменшення втручання державних органів у підприємницьку діяльність, усунення правових, адміністративних, економічних та організаційних перешкод у розвитку підприємництва

Аналіз визначень поняття «дерегулювання» у різних літературних джерелах та нормативних актах дозволив виділити й об'єкти даного процесу: економічні відносини, ринкові відносини, різні сфери суспільних відносин, підприємницька діяльність тощо.

Важливим є ідентифікація сфер застосування дерегулювання й, власне, об'єкта дерегулювання. Загальноприйнятим є «прив'язка» дерегулювання винятково до підприємницької діяльності (Г. Башнянин, Б. Райзберг, Л. Лазовсий, Е. Стародубцев і ін.). Так, під дерегуляцією в економічному словнику Б. Райзберга, Л. Лазовського та Є. Стародубцева дерегуляція розглядається як скасування заходів, що стримують вільну конкуренцію на фінансових ринках [16].

Так, розглядаючи дерегулювання, об'єктом якого виступають економічні відносини, А. Кураташвілі зазначив, що це не безпосереднє втручання держави в бізнес і, відповідно, не пряме втручання державної влади в конкретні економічні процеси дерегульованої економіки. Насправді йдеться про створення державою максимально сприятливих умов для ефективного функціонування дерегульованої економіки, як і економіки взагалі, в інтересах людини, суспільства, держави і людства в цілому. Дерегулювання економіки можна і потрібно розглядати лише як одну з найважливіших форм її державного регулювання, як специфічний метод державного економічного регулювання; можна розглядати як регульовану свободу, що спрямована на ефективне функціонування суспільства і держави в інтересах народу [15].

Ю. Кюлінг, А. Лінхард та ін. [16] вважають, що дерегулювання в економіці, в першу чергу, пов'язано зі створенням умов, що сприяють розвитку конкуренції на ринку.

В. Шантор [17], С. Жаворонков [12], С. Лихолат, С. Білинська-Слотило [13] та ін. в якості об'єкту дерегулювання розглядають підприємницьку діяльність.

Така класифікація об'єктів дерегулювання свідчить про багатоаспектність та різноманітність поняття та необхідність розглядання даного процесу на різних рівнях та за окремими напрямками.

Виходячи з наведених визначень, існують різні варіанти тлумачення терміну «дерегулювання» (рис. 1).



*Рис. 1. Різні підходи до розуміння терміну «дерегулювання»
(авторська розробка)*

Різноманітність визначень поняття «дерегулювання» свідчить про складність предмета дослідження та дає змогу зробити наступні висновки:

основною ідеєю у визначенні «дерегулювання економіки» є повне або часткове скасування державного регулювання з метою розвитку конкуренції на ринку;

що стосується поняття «дерегулювання підприємницької діяльності», то в більшості з визначень одразу ж прописані основні заходи, які необхідні для цього: спрощення порядку створення (реєстрації), забезпечення пріоритетного розвитку підприємництва тощо. Також, важливим є те, що певна група вчених (Л. Мінін, Г. Білоус, В. Трегобчук, А. Вишенський, С. Григорук) звужують поняття «дерегулювання» лише до «дерегулювання підприємницької діяльності»;

дерегулювання знаходиться в прямій залежності від державного регулювання, оскільки необхідність у цьому процесі виникає саме при перевищенні рівня регулювання прийнятеного для нормального функціонування ринку. Проте питання щодо ефективного співвідношення регулювання та дерегулювання потребує більш детального розгляду;

більшість визначень включає в себе необхідність спрощення / скасування певних законодавчих актів або, як варіант, прийняття нових, більш ефективних, що вказує на прямий зв'язок дерегулювання з правотворчою діяльністю;

відсутність єдиного нормативно закріпленого визначення поняття «дерегулювання» призводить до появи великої кількості різних трактувань, із яких не має можливості чітко вивести принципи поняття та зрозуміти які саме органи повинні здійснювати «дерегулювання».

Таким чином, під дерегулюванням економіки слід розуміти специфічний прояв процесу державного регулювання, спрямований на створення умов для стійкого та динамічного соціально-економічного розвитку країни на основі усунення бар'єрів розвитку, зменшення втручання державних органів влади в регіональний розвиток, підприємницьку діяльність, галузевий розвиток та економічні відносини, що враховує принципи доцільності та узгодженості інтересів суб'єктів регулювання.

Крім дефініцій з приводу протиставлення дерегулювання економіки її державному регулюванню термінологічний апарат теорії дерегулювання базується на ряді понять теорії державного управління, таких як лібералізація, децентралізація, приватизація та дебіюрократизація.

Так, «лібералізація підприємницької діяльності представляє собою одну з основних умов її стабільного розвитку. В цілому, лібералізація – це питання розширення економічної свободи, свободи економічної діяльності всіх суб'єктів господарювання будь-якої форми власності, зняття або зменшення політичних,

юридичних і адміністративних обмежень приватної ініціативи» [18]. У Вільній енциклопедії під лібералізацією розуміють (від лат. *liberalis* – вільний) – процес розширення свободи економічних дій суб'єктів підприємницької діяльності, зняття обмежень на фінансово-економічну діяльність, розкріпачення підприємництва [6]. Дійсно, якщо розглядається один і той же об'єкт, то слід зазначити тотожність лібералізації та дерегулювання. Так, лібералізація передбачає зняття або скорочення обмежень на економічну діяльність у межах об'єкту – підприємницької діяльності.

Наведені в літературі визначення поняття «лібералізація» базуються на наступних ключових словах: зняття або скорочення обмежень на економічну діяльність; розширення певних прав і свобод; усунення існуючих обмежень; скасування або ослаблення державного контролю, що наводить доцільність врахування лібералізації та дерегулювання тотожними поняттями у разі збігу об'єкту. Однак, на думку автора, дослідження лібералізація є більш широким поняттям, оскільки спрямована не тільки на скасування обмежень, а в першу чергу базується на розширення прав і свобод у всіх сферах суспільного життя. Отже лібералізація включає в себе процеси дерегулювання.

Децентралізація є складовою дерегулювання у разі розглядання такого її об'єкту як регіональний розвиток. При дослідженні дерегулювання підприємницької діяльності слід відмітити позитивні моменти у передачі функцій управління від центральних органів влади місцевим органам, розширення кола повноважень нижчестоящих органів управління, що впливає на створення сприятливого бізнес клімату на території регіону.

Виходячи з ключових слів, що розкривають сутність де бюрократизації, а саме: процес ослаблення або скасування приписів, що обмежують самостійність підприємств, зменшення документообігу між бізнесом і державою, зменшення кількості державних та уповноважених державою перевірочних інстанцій, розширення самостійності підприємств, слід розглядати дане поняття як невід'ємну складову дерегулювання економіки.

Якщо розглядати приватизацію у вузькому сенсі – це повна або часткова передача прав розпорядження яким-небудь об'єктом від державного сектора приватним компаніям. Приватизація в широкому сенсі – це зменшення ступеня присутності держави без повної передачі прав над об'єктом приватизації [17]. Виходячи з наведених визначень приватизація є складовою дерегулювання в контексті зменшення ступеня присутності держави в управлінні конкретними об'єктами.

Не кожне спрощення повинно розглядатися як дерегулювання. При проведенні дерегуляції йдеться про свідому відмову держави від певних функцій, які раніше були притаманні лише для нього.

Проведений аналіз термінологічного апарату теорії дерегулювання дозволив встановити взаємозв'язок даних категорій та встановити їх відмінності при розгляданні різних об'єктів, на яких спрямоване державного управління.

Отже об'єкт дерегулювання є не тільки критерієм співвідношення різних категорія державного управління, від нього залежать рівні та напрями дерегулювання економіки.

Проведений аналіз поглядів на економічну сутність поняття дерегулювання та його об'єктів довів різноманітність поглядів на сутність та напрями дерегулювання економіки, які потребують подальшого обґрунтування.

Слід погодитися з позицією деяких вчених про доцільність розглядання дерегулювання на різних рівнях: мікро- та макрорівнях. Так, В. Шантор вважає, що економічна суть дерегулювання на мікрорівні – це скасування втручання держави у функціонування ринку та передбачає зменшення регулювання підприємництва з боку держави; на макрорівні - оптимізація відносин між державою і приватними компаніями в галузі політики розподілу, фіскальної, а також структурної політик [17]. Під дерегулюванням на макрорівні розуміють процес, спрямований на зменшення присутності держави в таких сферах, як соціальна, валютна політики [19].

Отже, дерегуляційні заходи слід розглядати на трьох рівнях [20], кожен з яких передбачає певні напрями дерегулювання (рис. 2):

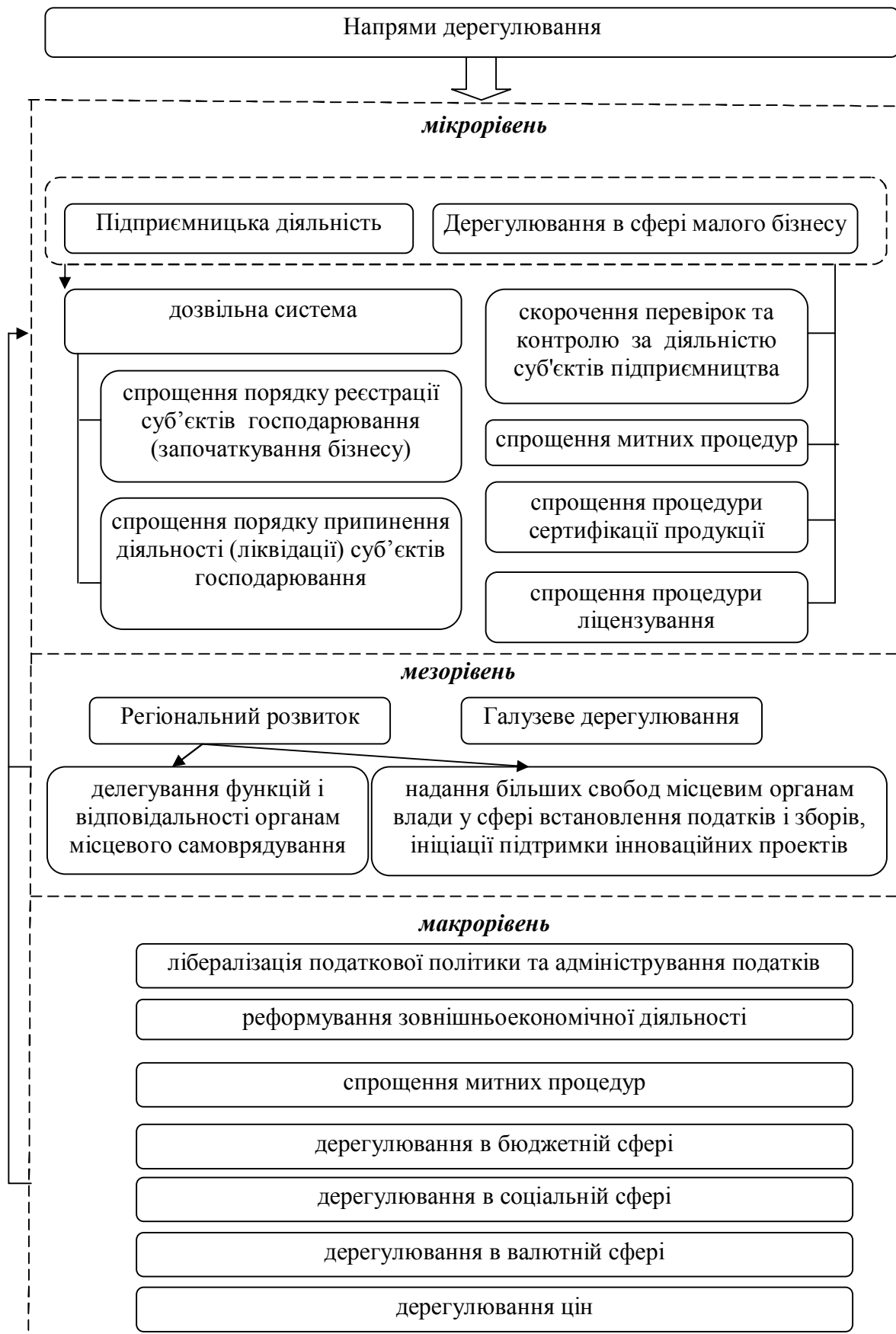


Рис. 1.4. Рівні та напрями дерегулювання
(авторська розробка)

1) мікрорівень, що передбачає зменшення ступеня втручання держави у підприємницьку діяльність, спрощення процедур започаткування, ведення та припинення діяльності суб'єктів господарювання, що створює максимально ефективні умови для ведення бізнесу, конкуренції;

2) мезорівень – пов'язаний з наданням більших свобод регіональним органам влади, перерозподілом та делегуванням повноважень у сфері ініціації проектів у пріоритетних напрямках розвитку, встановленні податків, зборів, сприянні розвитку підприємництва у регіоні тощо. Деретулювання на мезорівні спрямовано на підвищення ефективності формування та використання потенціалу регіону, його фінансового самозабезпечення.

Деретулювання регіонального розвитку передбачає сукупність заходів щодо скорочення державного регулювання розвитку регіонів шляхом усунення перешкод і забезпечення необхідних умов для їх сталого соціально-економічного розвитку з метою надання можливості максимально використовувати потенціал регіону для саморозвитку [21].

На мезорівні деретулювання ще слід розглядати у розрізі різних галузей: газова промисловість, електроенергетика, телекомунікації, транспорт, сільське господарство, харчова промисловість та громадське харчування, банківська справа і фондовий ринок, алкогольна, тютюнова промисловість, охорона здоров'я, інформаційний ринок та реклама, міжнародна торгівля, ринок праці та ін.;

3) макрорівень, що передбачає зменшення присутності у таких сферах, як податкова, соціальна, бюджетна та ін.

Заходи з деретулювання на макро- та мезорівнях безпосередньо впливають на мікрорівень, на створення більш сприятливих умов підприємницької діяльності.

Висновки. Таким чином, проведений аналіз дефініцій з приводу деретулювання економіки довів його багатоаспектність та спрямованість на різні об'єкти: економічні відносини, ринкові відносини, різні сфери суспільних відносин, підприємницьку діяльність тощо. На основі проведеного аналізу автором запропоновано власне визначення поняття «деретулювання економіки» як специфічного прояву процесу державного регулювання, яке базується на принципах доцільності та узгодженості інтересів суб'єктів регулювання на макро-, мікро- та мезорівнях та створює умови для стійкого та динамічного соціально-економічного розвитку країни.

Розширення деретулювання на мікро-, мезо та макрорівні дозволяє отримувати синергетичний ефект від практичної реалізації заходів деретуляційної політики, що проявляється в посиленні ефекту від деретулювання об'єкту одного рівня для всіх рівнів регулювання. Так, певні деретуляційні заходи в бюджетній сфері створюють умови для розвитку регіонів на основі самодостатності, що, в свою чергу, сприяє активізації діяльності господарюючих суб'єктів (за допомогою застосування органами місцевого самоврядування інструментів регіональної політики) та дозволяє збільшити питому вагу податкових надходжень у місцеві бюджети.

Аналіз категоріального апарату деретулювання дозволив виявити взаємопов'язаність та співвідношення понять (деретулювання, лібералізація, децентралізація, приватизація та дебіюрократизація), що вносить доцільність в їх практичному застосуванні у законотворчому процесі.

В сучасних умовах розвитку світової економіки гнучкість державної політики, що виявляється в раціональному поєднанні державного регулювання та деретулювання економіки, дозволить створити ефективні умови для підприємницької діяльності, регіонального розвитку та підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Література

1. Іванова, О. Ю. Оцінка дієвості дерегуляційних процесів в Україні [Текст] / О. Ю. Іванова, Т. М. Чечетова-Терашвілі // Бізнес інформ. – 2014. – № 1. – С. 47–51.
2. Про деякі заходи дерегулювання підприємницької діяльності [Текст] : Указ Президента України від 23.07.98р. № 817 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 30. – Ст. 1119.
3. Азрилян, А. Н. Словники та енциклопедії на Академіку [Електронний ресурс] : Большой экономический словарь / А. Н. Азрилян. – М. : Институт новой экономики, 1997. – Режим доступу: http://dic.academic.ru/dic.nsf/fin_enc/22071.
4. Блэк, Дж. Словники та енциклопедії на Академіку [Електронний ресурс] : Экономика. Толковый словарь / Дж. Блэк. – М. : "ИНФРА-М", Изд-во "Весь Мир" 2000. – Режим доступу: http://dic.academic.ru/dic.nsf/fin_enc/22071.
5. Яндекс словники [Електронний ресурс] : Элементарные начала общей теории права : учеб. пособие для вузов / под общей ред. д-ра юрид. наук, проф. В. И. Червонюка. — Право и закон. – М. : КолосС, 2003. — 544 с. – Режим доступу: <http://slovari.yandex.ru>.
6. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org/wiki/Дерегуляция>.
7. Методологічні засади аналізу ефективності дерегулювання господарських систем у перехідній економіці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu/18_3/207_Basznia_nyn_18_3.pdf.
8. Economics [Electronic resource]. – Режим доступу: <http://www.economicshelp.org/blog/glossary/deregulation/>
9. Business Definition for: deregulation [Electronic resource]. – Режим доступу: <http://www.allbusiness.com/glossaries/deregulation/4952907-1.html>.
10. Eurofound [Electronic resource]. – Режим доступу: <http://www.eurofound.europa.eu/areas/industrialrelations/dictionary/definitions/deregulation.htm>.
11. Deregulation Definition – Deregulation History and it's Status Today [Electronic resource]. – Режим доступу: <http://greenplanetethics.com/wordpress/deregulation-definition-deregulation-history-and-its-status-today/>
12. Жаворонков, С. В. Дергулирование российской экономики [Текст] / С. В. Жаворонков, В А Май. – М. : Ин-т экономики переходного периода, 2001. – С. 21–35.
13. Лихолат, С. М. Розвиток процесу дерегулювання підприємницької діяльності в Україні [Текст] / С. М. Лихолат, С. Б. Білинська-Слотило // Збірник науково-технічних праць Науковий вісник. – 2005. – вип. 15.4. – С. 251-253.
14. Минин, Л. О. Дергулирование экономики [Текст] / Л. Минин, Г. Белоус // Экономика Украины. – 1999. – № 3. – С. 4–9.
15. Кураташвілі, А. А. Дергулювання в системі управління економікою [Текст] / А. А. Кураташвілі // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2011. – № 4. – С. 179–182.
16. Райзберг, Б. А. Современный экономический словарь [Электронный ресурс] / Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовский, Е. Б. Стародубцева. – М. : ИНФРА-М, 1999. – 479 с. – Режим доступа: <http://tudocs.exdat.com/docs/index-139329.html?page=5>
17. Шантор, В. В. Основные понятия процесса дерегулирования экономики [Текст] / В. В. Шантор // Управління розвитком. – 2013. – № 6(146). – С. 23–25.
18. Королевська, Н. Ю. Напрями розвитку та лібералізації підприємницької діяльності в Україні [Електронний ресурс] / Н. Ю. Королевська // Управління проектами та розвиток виробництва : зб. наук. пр. – Луганськ : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2011. – № 3(39). – С. 41–47. – Режим доступу: <http://www.pmdp.org.ua/images/Journal/39/11kny pdu.pdf>.
19. Blersch, G. Deregulierung und Wettbewerbsstrategie Eine empirische Analyse [Text] / Günther Blersch. – Berlin : LIT Verlag Dr. W. Hopf, 2007. – P. 20.
20. Кизим, М. О. Дергулювання економіки: проблеми та перспективи [Текст] / М. О. Кизим, Ю. Б. Іванов, В. А. Зінченко. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2014. – 288 с.
21. Кизим, Н. А. Политика дерегулирования и региональное развитие [Текст] / Н. А. Кизим, О. Ю. Іванова // Матеріали ІІ Всеросійського симпозиума по регіональній економіці. –Т.1. – Екатеринбург : Інститут економіки УрО РАН, 2013. – С. 39–41.

Стаття надійшла до редакції 10.09.2014

© Чечетова-Терашвілі Т. М.

References

1. Ivanova, O. Yu., & Chechetova-Terashvili T. M. (2014). Otsinka diyevosti derehulyatsiynykh protsesiv v Ukraini. *Biznes inform*, 1, 47-51.
2. Ukaz Prezydenta Ukrainy № 817. (1998). Pro deyaki zakhody derehulyuvannya pidpryemnytskoyi diyalnosti. *Oftsitsynyi visnyk Ukrainy*, 30.
3. Azrylyyan, A. N. (1997). *Bolshoy ekonomicheskyy slovar*. Available at http://dic.academic.ru/dic.nsf/fin_enc/22071
4. Osadchaya, I. M. (Ed). (2000). *Ekonomyka*. Tolkovyy slovar. Available at http://dic.academic.ru/dic.nsf/fin_enc/22071
5. Chervonyuk, V. I. (Ed). (2003). *Elementarnye nachala obshchey teoryy prava*. Moskva: Kolos.
6. *Wikipediya*. Available at <http://ru.wikipedia.org/wiki/Derehulyacyya>.
7. *Metodolohichni zasady analizu efektyvnosti derehulyuvannya hospodarskykh system u perekhidniy ekonomitsi*. Available at http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu/18_3/207_Basznia_nyn_18_3.pdf
8. *Economics*. Available at <http://www.economicshelp.org/blog/glossary/deregulation/>
9. *Business Definition for: deregulation*. Available at <http://www.allbusiness.com/glossaries/deregulation/4952907-1.html>
10. *Eurofound*. Available at <http://www.eurofound.europa.eu/areas/industrialrelations/dictionary/definitions/deregulation.htm>

11. *Deregulation Definition – Deregulation History and it's Status Today*. Available at <http://greenplanetethics.com/wordpress/deregulation-definition-deregulation-history-and-its-status-today/>
12. Zhavoronkov, S. V., & Mau, V. A. (2001). Derehulirovanie rossiyskoy ekonomiki. *Nauchnye trudy IEPP*, 32, 21-35.
13. Lykholat, S. M., & Bilynska-Slotylo, S. B. (2005). Rozvytok protsesu derehulyuvannya pidpryemnytskoi diyalnosti v Ukraini. *Naukovyi visnyk*, 15.4, 251-253.
14. Minin, L., & Belous, H. (1999). O derehulirovanii ekonomiki. *Ekonomyka Ukrainy*, 3, 4-9.
15. Kuratashvili, A. A. (2011). Derehulyuvannya v systemi upravlinnya ekonomikoyu. *Teoretychni ta prykladni pytannya ekonomiky*, 24, 179-182.
16. Rayzberh, B. A. & Lozovskyy, L. Sh. & Starodubtseva, E. B. (1999). *Sovremenny ekonomicheskiy slovar*. Moscow. YNFRA-M. Available at <http://rudocs.exdat.com/docs/index-139329.html?page=5>
17. Shantor, V. V. (2013). Osnovnye ponjatiya protsesa deregulirovaniya ekonomiki. *Upravlinnya rozvytkom*, 6(14b), 23-25.
18. Korolevska, N. Y. (2011). Napryamy rozvytku ta liberalizatsii pidpryemnytskoi diyalnosti v Ukraini. *Upravlinnya proektamy ta rozvytok vyrobnytstva*, 3(39), 41-47. Available at <http://www.pmdp.org.ua/images/Journal/39/11knypdu.pdf>
19. Blersch, G. (2007). *Deregulierung und Wettbewerbsstrategie Eine empirische Analyse*. Berlin. LIT Verlag Dr. W. Hopf.
20. Kyzym, M. O. & Ivanov, Yu. B. (Ed.). (2014). *Derehulyuvannya ekonomiky: problemy ta perspektyvy*. Kharkiv. INZhEK.
21. Kyzym, M. O. & Ivanova, O. Y. (2013). Politika derehulirovaniya i rehionalnoe razvitie. *Materialy II Vserossiyskoho simpoziuma po rehionalnoy ekonomike*, 1, 39-41.

Received 10.09.2014

© Chechetova-Terashvily T. M.